

Ο αναγεννησιακός μας πολιτικός άνδρας και διανοούμενος Αθανάσιος Κανελλόπουλος !

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Ακτιβιστής, οικουμενικός διανοούμενος, ακαδημαϊκός δάσκαλος, διαπρεπής συγγραφέας, δημοσιογράφος, περιώνυμος γνώστης της αρχαιοελληνικής και λατινικής γραμματείας, κριτικός, ανυπέρβλητος πολιτικός άνδρας, μα πάνω όλα υψηλόφρων άνθρωπος, ο Αθανάσιος Κανελλόπουλος,

διασταύρωσε τα οιστρηλατημένα βήματά του με κάθε έκφανση της σύγχρονης κοινωνικοπολιτικής και πνευματικής μας εκπόρευσης και δικαίως αναγορεύτηκε από την αδέκαστη ιστορική μοίρα ως μεγίστη φυσιογνωμία της σύγχρονης Ελλάδος, πολλώ δε μάλλον της αγαπημένης μας Ηλείας, που ευτύχησε να τον εκθρέψει με τα άγια χρώματά της. Η αναγεννησιακή φυσιογνωμία του αοίδιμου δασκάλου Νάσου Κανελλόπουλου - έτσι απεκαλείτο από τους αγαπημένους του συνεργάτες και φίλους στον Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη- δεν θα μπορούσε παρά να αναφύει δίπλα στον Επικούρειο Απόλλωνα. Ο Νάσος Κανελλόπουλος είδε το φώς της ζωής στην Ανδρίτσεινα το 1923. Μετά τις εγκύκλιες γυμνασιακές του σπουδές, έχοντας εκδηλώσει από τα πρώτα

χρόνια της ζωής του μια απaráμιλλη σχέση με τα γράμματα, ακολούθησε Νομικά, Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με την αποπεράτωση των σπουδών του ασχολήθηκε επαγγελματικά με την δημοσιογραφία, όπου και διέγραψε στον Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη μια ασύλληπτης έκτασης σε πολυποίκιλο έργο και επιτυχίες σταδιοδρομία. Διετέλεσε διευθυντής του «Οικονομικού Ταχυδρόμου», ενώ αποτέλεσε παράλληλα οικονομικό αναλυτή, συντάκτη, αρθρογράφο, κριτικό και πολιτικό

σχολιαστή, πολλών άλλων ημερήσιων και περιοδικών εντύπων, όπως «Η Καθημερινή», «Η Ναυτεμπορική», «Η Βραδυνή» κ.α. Σε ότι αφορά την ακαδημαϊκή του καριέρα αναγορεύτηκε διδάκτωρ Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, για να συνεχίσει με την ανάληψη της έδρας τακτικού καθηγητή στην Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς το 1958 και στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών - στην ίδρυση της οποίας άλλωστε πρωτοστάτησε με μια μερίδα άλλων εμπνευσμένων διανοουμένων, που ενωρίς διέβλεψαν την συμβολή του ιδρύματος στην γοργή Οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδος - το 1976. Πολυσχιδής φυσιογνωμία με πελώρια παρουσία στο φάσμα του πνεύματος του πολιτισμού και της Ορθοδοξίας - πρωτίστως ως πολιτισμικής κατάκτησης και έπειτα ως λατρευτικού δόγματος- ο Νάσος Κανελλόπουλος συμμετείχε ακόμα ως περίοπτο αναπότρεπτα μέλος, σε πλήθος αντίστοιχων Σωματείων, Ενώσεων και Εταιρειών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι διετέλεσε μέλος της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, της Εταιρείας Ελληνικών Σπουδών, της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας κ.α.

Αν ένα μεγάλο κομμάτι όμως της πνευματικής του ικμάδος ο Νάσος Κανελλόπουλος το ανάλωσε στον πολιτισμό και τα γράμματα, το άλλο το αφιέρωσε στην πολιτική. Στην πολιτική που όπως ο ίδιος διετείνετο του χάρισε δόξα, τιμές, οικουμενική καταξίωση και προβολή, αλλά και που πολλές φορές τον γέμισε με θλίψη και πίκρα, άδικη σίγουρα αμοιβή, για την απροσμετρήτων διαστάσεων συνεισφορά του σ' αυτήν... Από νεαρή ο

Νάσος Κανελλόπουλος εξεδήλωσε ξεχωριστό ενδιαφέρον για τα κοινά, προσδοκώντας με τον πλούτο του νού του, αυτό το αξεπέραστο Ηλειωτόπουλο, να αλλάξει την μοίρα του τόπου, που βίωνε τις ανεπιθύμητες δυσπλασίες της μετακατοχικής εποχής. Άλλωστε με

απαράμιλλο δημοκρατικό ήθος και ενταγμένος στα πρωτοπόρα πολιτικά ρεύματα της μετεμφυλιακής Ελλάδας, χτυπήθηκε απο τους αντιδραστικούς - κατασταλτικούς μηχανισμούς και φυλακίστηκε και εξορίστηκε ως Αριστερός. Είναι συγκλονιστικές εδώ οι μαρτυρίες των συναγωνιστών του Νάσου στην εξορία, που έβλεπαν την «θεία» δίψα του για διάβασμα, ακόμα και στις αλγεινές εκείνες στιγμές του πόνου. Τον θυμούμαστε εξομολογούνται παλιοί

εξόριστοι αριστεροί, «να διαβάσει κάτω απο τις κουβέρτες στις σκηνές της εξορίας, για να πάρει το διδακτορικό του» !!! και μας έδινε ηθικό κουράγιο και δύναμη, με τα τεράστια ψυχικά αποθέματα που διέθετε αυτός ο τιτάνας του πνεύματος. Ενώ απέναντι στην προσπάθεια του μετεμφυλιακού κράτους να τρομοκρατήσει ηθικά τους διανοούμενους, που πρότασαν δημοκρατικό ήθος, ο αλησμόνητος Νάσος Κανελλόπουλος έλεγε χαρακτηριστικά «Διώκονται οι άνθρωποι, ΟΧΙ ΑΙ ΙΔΕΑΙ» !!! Στην σύγχρονη πολιτική μας κονίστρα πρωτοεμφανίστηκε εκλεγόμενος βουλευτής Ηλείας το 1963 με την Ένωση Κέντρου, οπότε και επανεξελέγη υπό την σκέπη της το 1964. Με την Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις επανεξελέγη ακόμη το 1974. Το 1974 εξελέγη με την Ε.ΔΗ.Κ. του Γεωργίου

Μαύρου. Ενώ το 1977, 1981, 1985 και τον Ιούνιο του 1989 εξελέγη με την Νέα Δημοκρατία. Με τον ίδιο πολιτικό σχηματισμό εξελέγη επίσης ως βουλευτής Επικρατείας τον Νοέμβριο του 1989, το 1990 και το 1993. Διαλεχτό μέλος των πολιτικών φορέων που μετέσχε δεν θα μπορούσε παρά να αναλάβει πλειάδα χαρτοφυλακίων. Για πρώτη φορά ανέλαβε έτσι υφυπουργός Εμπορίου στις υπηρεσιακές κυβερνήσεις Κωνσταντίνου Δόβα το 1961 και Παναγιώτη Πιτινέλη το 1963. Ακόμη διετέλεσε υφυπουργός Συντονισμού (μετέπειτα Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για

τους νεότερους) στην κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου 1964-65. Υπουργικό θώκο ανέλαβε, καταλαμβάνοντας αντίστοιχα τα εξής υπουργεία : Εμπορίου το 1974 στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας υπό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, Γεωργίας και Οικονομικών στις κυβερνήσεις Κωνσταντίνου Καραμανλή και Γεωργίου Ράλλη τις περιόδους (1978-80), (1980-1981), Προεδρίας της Κυβερνήσεως στην ομώνυμη κυβέρνηση συνεργασίας Τζαννή Τζαννετάκη 1989, Δικαιοσύνης στην κυβέρνηση Κώστα Μητσοτάκη (1990-1992). Την περίοδο άλλωστε (1990-1992) διετέλεσε και αντιπρόεδρος κυβερνήσεως. Επίσης αναφορικά με την πολυεπίπεδη κοινοβουλευτική του παρουσία και δραστηριότητα ο Νάσος Κανελλόπουλος κατά περιόδους χρημάτισε κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας όπως επίσης και μέλος διαφόρων κοινοβουλευτικών της επιτροπών. Τέλος διετέλεσε και μέλος του πολιτικού της συμβουλίου. Στο πεδίο του λόγου τώρα για να επανέλθουμε στην μεγίστη πνευματική παρουσία του αοίδιμου Ηλείου πολιτικού, αυτή είναι αναντίλκecta γιγαντιαία. Ιδία του γραπτού λόγου. Ο Νάσος Κανελλόπουλος κατέλιπε ογκωδέστατο συγγραφικό έργο ανεπανάληπτης ποιότητας, το οποίο συνίσταται σε πανεπιστημιακά συγγράμματα οικονομικού χαρακτήρα, πολιτικά δοκίμια, φιλοσοφικά μελετήματα, ιστορικές και πολιτικές αναλύσεις, κριτικές δοκιμές κ.α. και που αποτελεί αδαμάντινη πνευματική παρακαταθήκη για τις νέες ιδιαιτέρως γενιές.

Δεσπόζουσα θέση στο επίσημο συγγραφικό του έργο κατέχουν τα βιβλία του : «Απόψεις επί της αναπτύξεως της Ελληνικής Οικονομίας», «Η Ελλάς ως περίπτωσης ημιαναπτύκτου οικονομίας», «Κράτος και άτομον κατά την ανάπτυξιν», «Διαλογισμοί για τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία», «Η ευρωπαϊκή πρόκληση», «Επανάσταση και παιδεία», «Παραπολιτικά», «Το επταήμερο της αλλαγής», «Το χιούμορ των πολιτικών», «Γράφει ο Εύβουλος» κ.α.

Άπαυτος υπήρξε ο συγγραφικός οίστρος του Νάσου Κανελλόπουλου. Δεν αφήκε ούτε στιγμή να περάσει, που να μην της αποτυπώσει το θερμουργό πάθος του για δημιουργία και να μην την φλογίσει με το πνευματικό του σήμα για την αλήθεια, την ομορφιά και την αρετή. Ο κόσμος των ελληνικών γραμμάτων δικαίως τον περιέβαλε στο πάνθεον των μεγάλων ιερουργών του. Ο Νάσος Κανελλόπουλος ξεχώρισε ακόμα και στο πεδίο της

γλωσσομάθειας. Ομιλούσε Γαλλικά, Αγγλικά, Ιταλικά και Γερμανικά. Με την αχώριστη σύντροφο του κ-α Χρυσή Σπηλιωτοκάρα – για την ιστορία αναφέρουμε ότι ο απaráμιλλος πολιτικός και δάσκαλος είχε γνωρίσει τη σύζυγό του ως φοιτήτριά του στη Νομική το 1954, ερωτεύτηκαν έτσι και παντρεύτηκαν - δημιούργησε μια στέρεα οικογένεια και απέκτησε τρεις κόρες. Και οι τρεις τους φέρουν τα σπέρματα της αναγεννησιακής παιδείας του αοίδιμου Ηλείου πολιτικού και πέραν της λαμπρής ακαδημαϊκής τους καριέρας, ομιλούν απταιστώως αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά. Την Κρινιώ Αρχιτέκτονα Μηχανικό – για μια εξαιρετική της εργασία (Master) είχε βραβευτεί στη Γενεύη σε αντίστοιχο διαγωνισμό αρχιτεκτόνων - που εξελέγη βουλευτής Ηλείας με την «Νέα Δημοκρατία» τον Νοέμβριο του 1989, το 1990, το 2004 και το 2007 – την Λίσσυ (από τη γιαγιά της Βασιλική) με σπουδαία καριέρα ως Δ/ρας Ψυχολογίας στη Φιλοσοφική Αθηνών, άλλωστε με υπερηφάνεια διετείνεται ο αξέχαστος Νάσος Κανελλόπουλος σε συνέντευξή του στο «ΠΑΝΘΕΟΝ» ότι προτού αναγορευτεί διαδάκτωρ του Πανεπιστημίου, είχε συγγράψει δέκα πολύ αξιόλογες εργασίες -papers- στη θεματική περιοχή μελέτης της και τη Νέδα – ονοματοδοτήθηκε από τη γνωστή νύμφη στη μυθολογία τροφό του Διός, που με λαμπρές περγαμηνές και συγγραφική συμμετοχή σε βιβλίο συνταγματικού δικαίου με τον διακεκριμένο μας συνταγματολόγο κ-ο Δημήτρη Τσάτσο, ακολουθεί σήμερα πανεπιστημιακή καριέρα έχοντας τον τίτλο του επικούρου καθηγητή της Νομικής. Ο Νάσος Κανελλόπουλος αταλάντευτα πιστός μια ζωή, στην σχέση του με την μελέτη, δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει διαφορετικά στο «ραντεβού του με τον θάνατο». Ήταν μια νύκτα του 1994 γύρω στις 2:00 π.μ. όπου περίμενε το τέλος της «Δίκης της Νυρεμβέργης» στην τηλεόραση για να ετοιμάσει ένα από τα πύρινα άρθρα του αναταράσσοντας και πάλι τα νερά της κοινοβουλευτικής μας μακαριότητας ... όταν έφυγε έτσι απλά και σιωπηρά. Δεν θα μπορούσε όμως ο πανδαμάτορας χρόνος να σβήσει από το μυαλό την μνήμη και την καρδιά μας το ανυπέρβλητο ηλειωτόπουλο. Γιατί ο Νάσος Κανελλόπουλος έχει περάσει με την ασύλληπτη για τα ανθρώπινα μέτρα και οιστρηλατημένη πνευματική του παρουσία, στην αιωνιότητα... Κλείνοντας δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε το ανεπανάληπτης ποιότητας, εμπνευσμένο και ενίοτε αυτοσαρκαστικό χιούμορ του απaráμιλλου δασκάλου Νάσου Κανελλόπουλου, που ήταν έγκονο της ευρυδιάστατης πολιτισμικής του συγκρότησης και της αναγεννησιακής του παιδείας και που συχνά-πυκνά δρόσιζε την

άνδυρη και αποστεωμένη πολιτική μας σκηνή. Άλλωστε και το μνημειώδες βιβλίο του «Το χιούμορ των πολιτικών», συνιστά παρακαταθήκη στην νεοελληνική γραμματεία.

Παραθέτουμε τρία απο τα πλέον διαδεδομένα πολιτικά του ανέκδοτα, που έκαναν θραύση στο πολιτικό μας πεδίο και αποτέλεσαν σήμα κατατεθέν του σπινθηροβόλου και ανεπανάληπτου πνεύματος του Νάσου Κανελλόπουλου. Στη Βουλή συνεζητείτο λοιπόν με πρόταση της κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ, η ποινικοποίηση του βιασμού μεταξύ συζύγων και ενώ είχε προηγηθεί η κατάργηση της μοιχείας. Και ο Νάσος Κανελλόπουλος με το σπινθηροβόλο πνεύμα του «Μα τι κυβέρνηση είναι επιτέλους αυτή; Αποποινικοποιεί την γκαρσονιέρα και ποινικοποιεί την κρεβατοκάμαρα !!!». Σε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση

στη Βουλή, ένας βουλευτής μιλάει ωραία αλλά πάρα πολύ γρήγορα με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τον παρακολουθήσουν. Του κάνουν σύσταση να μιλάει πιο αργά για να καταστεί δυνατή η παρακολούθησή. Ο πρόεδρος της Βουλής λέει «Και γώ συμφωνώ δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε». Και ο Νάσος Κανελλόπουλος «Και μείς κύριε πρόεδρε. Έχω την αίσθηση ότι προσπαθώ να διαβάσω το «Πλαίυ Μπού» και η γυναίκα μου, μου γυρίζει τα φύλλα !!!». Τέλος σε μια συζήτηση για τον απόδημο ελληνισμό, ο

αρμόδιος υφυπουργός του ΠΑΣΟΚ, συμφωνεί με μια ακόμα αναβολή, αλλά παράλληλα ρωτά τότε θα ξαναέλθει το θέμα προς συζήτηση διότι έχει προγραμματίσει πολλά ταξίδια. Και ο Νάσος Κανελλόπουλος τον κεραυνοβολεί «Είναι αλήθεια κύριε υφυπουργέ ότι έχετε πολλά ταξίδια. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάτε ότι είστε υφυπουργός Απόδημου Ελληνισμού και όχι ο ... Απόδημος Ελληνισμός» !!! Αυτός ήταν ο αναγεννησιακός Νάσος Κανελλόπουλος. Ενας γίγαντας των γραμμάτων, της Ορθοδοξίας και της πολιτικής, που ανάλωσε όλη την ηθική και βιολογική του ικμάδα, για να μην σβήσει ποτέ «αυτός ο μοναδικός τρόπος του σκέπτεσθαι και του αισθάνεσθαι, που λέγεται ελληνισμός». Ένα ταφικό επίγραμμα εξάλλου, στον λιτό και απέριττο τάφο του Νάσου Κανελλόπουλου στο Α΄ Νεκροταφείο, αποτυπώνει την μεγαλουργό ηθική δράση-προσφορά του στην ελληνική κοινωνία **«Αναλίσκεσθε εν τω υπηρετείν»**. Περαινώντας οφείλω ηθικές χάριτες στην μοναδική μου τύχη, να εισδεχθώ το βαθύβλυστο και πολυδύναμο πνευματικό σήμα του μεγάλου αυτού Έλληνα-δασκάλου, είτε ευρισκόμενος στον κύκλο των πολιτικών συνεργατών του, είτε ως ένας εκ των υπευθύνων του Γραφείου Τύπου, της επίσης έξοχης κόρης του τ. Βουλευτού της Ν.Δ. Κρινιώς Αθ. Κανελλοπούλου, κατά την θητεία της, ως Προέδρου της Μόνιμης Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής των Ελλήνων, στην κυβέρνηση Κώστα Αλ. Καραμανλή. Διάστικτη εξάλλου από πατρικήν αγάπη, η αφιέρωση σε εμένα του μεγάλου ΔΑΣΚΑΛΟΥ, του κορυφαίου βιβλίου του «Γράφει Ο ΕΥΒΟΥΛΟΣ» - ψευδώνυμο με το οποίο έγραφε τα πύρινα άρθρα του στο «ΒΗΜΑ», μαστιγώνοντας τις στρεβλώσεις της εξουσίας, ών υπουργός ο γίγας Νάσος Κανελλόπουλος – **«Στον φίλο κ-ο Νότη (χαϊδευτικά προς το Παναγιώτη) Αβραμόπουλο, με αγάπη και πολλές ελπίδες»**. Που συνιστά τούτη η αφιέρωση για εμένα, περίσεπτο τίτλο τιμής και ατίμητη ηθική παρακαταθήκη !

***Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι Α΄ Αναπληρωματικός Δημοτικός Σύμβουλος Αθηναίων**

www.panosavramopoulos.blogspot.gr